Evropský parlament
2019-2024

Výbor pro zahraniční věci

2023/2127(INI)

12.9.2023

NÁVRH ZPRÁVY

o doporučení Evropského parlamentu Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ohledně vztahů mezi EU a Čínou
(2023/2127(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodajka: Hilde Vautmans

OBSAH

Strana

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o doporučení Evropského parlamentu Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ohledně vztahů mezi EU a Čínou
(2023/2127(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 30. června 2023 o Číně,

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 12. března 2019 nazvané „EU-Čína – Strategický výhled“ (JOIN(2019)0005),

– s ohledem na strategii EU pro spolupráci v indicko-tichomořském regionu ze dne 16. září 2021,

– s ohledem na závěry Rady ze dne 28. července 2020 o Hongkongu,

– s ohledem na projevy o snižování rizik, které přednesla předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová dne 30. března 2023 v Centru pro evropskou politiku a dne 18. dubna 2023 v Evropském parlamentu,

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 20. června 2023 s názvem „Evropská strategie hospodářské bezpečnosti“ (JOIN(2023)0020) adresované Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě,

– s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2021 o odvetných sankcích Číny proti subjektům EU, poslancům Evropského parlamentu a poslancům vnitrostátních parlamentů[1],

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2021 o nové strategii EU-Čína[2],

– s ohledem na článek 118 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9/2023),

A. vzhledem k tomu, že Čína je současně partnerem i stále větším konkurentem a systematickým soupeřem EU;

B. vzhledem k tomu, že Evropská unie i Čína mají společný zájem na udržování konstruktivních a stabilních vztahů, které se musí opírat o dodržování mezinárodního řádu založeného na pravidlech, o mezinárodní právo a o vyváženou angažovanost a

[1] Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 17.
[2] Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 40.

reciprocitu;

C. vzhledem k tomu, že Komunistická strana Číny nesdílí s evropskými demokraciemi stejné hodnoty, stala se více autoritářskou a ve světě podporuje modely vládnutí, které odporují hodnotám EU;

D. vzhledem k tomu, že Čína se mění a zahajuje novou éru bezpečnosti a kontroly, která se vyznačuje asertivnější hospodářskou a zahraniční politikou, pokusy o změnu mezinárodního řádu založeného na pravidlech a represivnější domácí politikou;

E. vzhledem k tomu, že EU může před sebevědomější Čínou věrohodně bránit své zájmy a hodnoty jedině tehdy, bude-li postupovat jednotně;

F. vzhledem k tomu, že pokud má Evropa obhájit své základní hodnoty a být považována za rovnocenného partnera, potřebuje pro Čínu novou strategii, která bude založena na evropské strategické autonomii, vzájemnosti, spolupráci se stejně smýšlejícími partnery a odmítání nátlaku;

G. vzhledem k tomu, že EU nesmí přistoupit na to, aby Čína významně politicky nebo vojensky podporovala ruskou nezákonnou válku proti Ukrajině nebo aby obcházela sankce, které EU uvalila po nezákonné ruské invazi;

H. vzhledem k tomu, že EU nesmí uznat jednostrannou změnu statusu quo v Tchajwanském průlivu, zejména pokud by byla násilná, ani pokračující porušování lidských práv v Číně, zejména v Sin-ťiangu, Tibetu, Vnitřním Mongolsku a Hongkongu;

1. předkládá Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku následující doporučení:

Zapojení Číny do řešení celosvětových výzev

a) nadále zapojovat Čínu do řešení celosvětových výzev, jako je změna klimatu a biologická rozmanitost, zdraví a připravenost na pandemie, odpouštění dluhů a humanitární pomoc, a navázat s Čínou intenzivnější dialog o bezpečnostních otázkách, protože roste její význam v otázkách světové bezpečnosti;

b) vyzývat Čínu k dodržování mezinárodního řádu založeného na pravidlech, zejména na zásadách Charty OSN, včetně respektování územní celistvosti nebo politické nezávislosti všech států;

c) udržovat stabilní diplomatické vztahy a současně na Čínu důrazněji naléhat, aby jako člen Rady bezpečnosti OSN přijala odpovědnost a vyvíjela nátlak na Rusko, aby zastavilo nezákonnou útočnou válku proti Ukrajině;

d) trvat na tom, aby se Čína jako největší producent uhlíku na světě zavázala, že do roku 2030 sníží své emise CO_2 v souladu s Pařížskou dohodou a vlastními sliby;

e) zajistit, aby Čína konstruktivně spolupracovala na půdě mnohostranných organizací, jako je Světová hospodářská organizace, Světová zdravotnická

organizace (WHO) a Organizace spojených národů, a podporovat kroky umožňující účast Tchaj-wanu na schůzích, postupech a činnostech příslušných mezinárodních institucí, jako je WHO, Mezinárodní organizace pro civilní letectví a Rámcová úmluva OSN o změně klimatu;

f) adekvátně reagovat na snahy Číny o vybudování alternativních mezinárodních organizací, včetně prostřednictví zemí BRIC (Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika), pomocí efektivnější spolupráce mezi členskými státy EU a intenzivnějších partnerství se stejně smýšlejícími zeměmi po celém světě;

Postavit se porušování lidských práv Čínou

g) trvat na tom, aby Čína plnila své povinnosti světové velmoci a dodržovala lidská práva a zásady právního státu;

h) zajistit jednotný evropský postup v případech, kdy Čína používá svou ekonomickou sílu k umlčení protestů proti porušování lidských práv; zintenzivnit s Čínou dialog o lidských právech a zapojit do něj poslance Evropského parlamentu, vypracovat jednotný přístup ke kulturní a akademické spolupráci s Čínou a současně zabránit nevhodnému ovlivňování z čínských zdrojů financování;

i) podporovat nezávislé a nestranné vyšetření případů porušování lidských práv v Číně, zejména v Sin-ťiangu a Tibetu, které by vedla OSN, a naléhat na čínské orgány, aby do dotčených provincií umožnily smysluplný přístup a okamžitě a bezpodmínečně propustily ujgurského akademika a laureáta Sacharovovy ceny Ilhama Tohtiho;

j) zabývat se jednotlivými případy evropských občanů, kteří byli v Číně zajištěni, jako například švédský vydavatel Gui Minhai, a vyvíjet nátlak všemi diplomatickými prostředky na jejich propuštění;

k) projevovat solidaritu s občanskou společností v Číně a Hongkongu a v úzké spolupráci s mezinárodními partnery urychlit zavedení evropského rámce pro lidská práva se sankcemi podobnými sankcím, které jsou ukládány podle Magnitského zákona, včetně zmrazení zahraničního majetku a omezení vydávání víz osobám, které jsou spojeny s porušováním lidských práv, včetně osob přijímajících politická rozhodnutí o Hongkongu;

l) ve spolupráci a koordinaci se stejně smýšlejícími partery určit a zablokovat všechny kanály, které Čínské lidové republice pomáhají v útlaku mimo své území, včetně kanálů v Evropské unii, a zejména kanálů zaměřených na čínské komunity v zahraničí;

m) přezkoumat nezávislý status Hongkongu v kontextu mezinárodního bezpečnostního práva a porušování mezinárodních závazků, čínsko-britského společného prohlášení, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a zásady „jedna země, dva systémy“ Čínskou lidovou republikou, jakož i v kontextu tvrdého omezování autonomie Hongkongu a zásahů proti představitelům opozice včetně členů občanské společnosti;

n) odsoudit pokusy čínských orgánů o nátlak na hongkongské komunity žijící v EU a vyzvat členské státy, aby pozastavily smlouvy s Čínskou lidovou republikou a Hongkongem o vydávání osob;

Zajistit strategickou nezávislost Evropy v jednáních s Čínou snižováním rizik

o) v úzké spolupráci usilovat o jednotnější politiku členských států vůči Číně a posilovat strategickou autonomii EU, aby Evropa dokázala bránit své hodnoty a hospodářské zájmy i světový řád založený na pravidlech;

p) pracovat na novém, sebevědomém a soudržném přístupu EU vůči Číně, který bude formovat vztahy s Čínou v zájmu EU jako celku a plně zohledňovat výzvy, jež vyplývají z pozice Číny jako nové světové velmoci a její stále represivnější domácí politiky a dravé zahraniční politiky;

q) posílit hospodářskou nezávislost EU, zajistit vzájemně výhodné hospodářské vztahy a zabránit tomu, aby byly citlivé technologie používány k vojenským účelům zmírňováním rizik v obchodních tocích a snižováním velké závislosti na Čínské lidové republice, aniž by se usilovalo o oslabení vztahů nebo uzavření Unie do sebe;

r) v tomto kontextu rychle zavést evropskou strategii hospodářské bezpečnosti a lépe využívat naše stávající obchodní nástroje, aby se minimalizovaly negativní důsledky snižování rizik na evropské hospodářství a zajistila úzká koordinace se stejně smýšlejícími partnery po celém světě, např. s našimi transatlantickými partnery a partnery v jihovýchodní Asii;

s) pracovat na koordinovanější ochraně kritické infrastruktury na úrovni EU;

t) zajistit větší koordinaci a spolupráci s podobně smýšlejícími partnery v otázkách společného zájmu, mimo jiné v otázkách, jako jsou strategické závislosti, hospodářský nátlak, politické vměšování a dezinformace, a podporovat multilateralismus založený na pravidlech a strategické solidaritě mezi demokraciemi;

u) zdůraznit, že základem vztahů s Čínskou lidovou republikou a Tchaj-wanem zůstává politika jedné Číny, ale současně vyzdvihovat přínosy prohlubování vazeb mezi EU a Tchaj-wanem;

v) přehodnotit politiku angažovanosti EU s Tchaj-wanem a se stejně smýšlejícími partnery pokračovat v podpoře tamní demokracie; v této souvislosti podporovat další kontakty mezi Evropským parlamentem s tchajwanským protějškem;

w) zajistit, aby status quo v Tchajwanském průlivu nebyl násilně nebo nátlakem změněn, a za tímto účelem podporovat iniciativy, které mají za cíl podněcovat dialog, spolupráci a budování důvěry mezi oběma stranami; připravit strategii s různými scénáři pro řešení případných bezpečnostních hrozeb v Tchajwanském průlivu;

x) ve strukturách Evropské služby pro vnější činnost vytvořit pracovní skupinu „Far-

East StratCom“, která bude pověřena odhalováním, monitorováním a vyvracením dezinformačních kampaní a akcí Číny zaměřených na konkrétní země;

y) plně využívat strategii Global Gateway jako nástroj k větší angažovanosti EU a posílení obchodních vztahů s partnery z rozvojových zemí a jako alternativu k čínským strategiím zahraničních investic;

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto doporučení Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a pro informaci také vládě Čínské lidové republiky.